

Skogsbruk i ett förändrat klimat

Skogen påverkas av ett förändrat klimat. Högre temperatur, längre vegetationsperioder och ökad risk för extremväder är några exempel på faktorer som redan är betydelsefulla för skogsbruket i södra Sverige. Anpassningar till de nya förutsättningarna måste därför göras.

Skogen är en förnybar resurs, har en central roll i klimatomställningen och kan medverka till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Skogens förmåga att binda koldioxid och omvandla den till ved gör den växande skogen och dess produkter till en viktig kolsänka. Skogens tillväxt är i stor utsträckning korrelerad till dess förmåga att binda kol vilket gör att hög tillväxt gynnar klimatet i ett globalt perspektiv.

Men skogen påverkas också av ett förändrat klimat. Ett varmare klimat kan gynna skogens tillväxt genom att vegetationsperioden förlängs. Nya trädslag och

provenienser kommer att kunna användas eller vandrar in i landet på egen hand. Vissa skadegörare kommer att gynnas och nya arter kommer att kunna etablera sig. Andra arter minskar i utbredning och kan försvinna med risk för negativ påverkan på biologiska mångfalden. Mindre tjäle och ökad nederbörd under vintern ger svårare drivningsförhållanden och kan leda till sämre rotstabilitet och därmed värre stormskador, även om vindstyrkorna inte förändras. Med mer torka och extrema värmeperioder ökar risken för insektsangrepp och brand.

Så här anpassar Södra skogsbruket

Det är tydligt att skogsbruket och skogsskötseln måste anpassas efter de nya förutsättningarna. Södra gör en lång rad åtgärder för denna anpassning.

Ståndortsanpassning

Tall på tallmark

- Genom rådgivning verka för en ståndortsanpassad förnygring.
- Ökar produktionen av tallplantor.

Blandskog

- En trädslagsvariation och blandning på fastighetsnivå bör eftersträvas för att minska risken för klimatskador.

- Lövträd respektive barrträd bör grupperas i ytor eller bestånd.
- Södra finansierar forskning kring anläggning och skötsel av barrblandskog.

Lövskog

- Lövskog är en väsentlig och viktig del av skogsbruket och flera inhemska lövträdslag, till exempel ek, bok och björk, har potential i framtiden.
- Avsättning för sågbara sortiment av lövråvara är en viktig fråga för utvecklingen av skogsgårdens lönsamhet.

Förädling och nya trädslag

Trädslagsval

- På sikt behövs alternativ till dagens odlingsmaterial.
- Praktiska planteringar med nya odlingsmaterial för bättre beslutsunderlag.
- Fröodlingar av björk, hybridlärk, och douglasgran.
- Praktiska odlingsförsök med douglasgran.

Skogsodlingsmaterial

- Etablering av nya fröodlingar av huvudträdslagen som ger frön för varmare klimat och med hög genetisk diversitet.
- Stöd till forskning kring främmande trädslag som är bättre anpassade till ett varmare och torrare klimat.
- Offensiv introduktion av nytt frömaterial i plantproduktionen.
- Snabbare utnyttja förädlingsvinster genom vegetativ förökning med SE-teknik samt möjlighet till resistensforskning.

Aktivt skogsbruk

Beståndsvård

- Hög investerings- och ambitionsnivå inom skogsvården.
- Utveckling av förnygringsmetoder för ökad effektivitet och mindre markpåverkan.
- Røjning och gallring är viktigt i skogsvården, inte minst för att minska skaderiskerna.
- Røjning i ungskog ger förutsättningar för lönsamhet i kommande åtgärder, reglerar trädslagsammansättningen och stabiliserar beståndet.
- Gallring utförs normalt inte i bestånd med en höjd över 20-22 meter.
- Utforska hur gallring av granskog ska utformas för att minska riskerna för torkstress.
- Arbete med utveckling av gallringsrekommendationer för blandskog pågår.
- Beslutsstöd för gallring är i implementeringsfas.
- Rådgivningen inriktas mot vikten av att utföra åtgärderna i rätt tid för en flexibel omloppstid.

Omloppstidens längd

- Riskerna med långa omloppstider som stormfällning och insektsskador uppmärksammas vid rådgivning.
- Förnygringsavverkning vid 70-80 år ålder rekommenderas i gran- och barrblandskog på medelgod mark.

Mark och vatten

- Tjänsten näringsåterföring, där industrins askor används, förbättrar näringsbalansen i marken görs tillgänglig i hela Södras geografi.
- Dikesrensning och skyddsdikning sker för att upprätthålla skogsproduktionen och säkra markens bärighet.
- Återvätningsprojekt utförs på egen skog i försökssyfte.
- Arbetet med markskoningsgarantin följs och utvecklas efter hand.
- Utveckling av tjänster för byggnation och underhåll av skogsbilvägar pågår.

Skogsskydd

- Södra är engagerade i arbetet med Skogsskadecentrum samt i nationella samarbeten kring hantering av skogsbrand.
- Bedriver ett aktivt arbete mot granbarkborreskador genom övervakning och rådgivning.
- Stöder forskning kring skador på och skötsel av tall.
- Behandlar stubbar vid gallring i gran, lärk och tallbestånd mot infektion av rotröta.
- Drivande i forskningsprojektet "Klöv och Krona", för mer kunskap kring sambanden mellan skogsbruk och viltförvaltning.

Biologisk mångfald och hänsyn

- Södra ser över om/hur vi ska göra några förändringar av våra rutiner kring miljöhänsyn.
- Målsättningar för utförda arealer åtgärder i NS-områden.

Forskning och rådgivning

Forskning och utveckling

- Södras forskningsstiftelse har finansierat forskning som undersöker klimatanpassning och behovet av tillväxtmodeller som tar climateffekterna i beaktande för att göra mer realistiska prognoser.
- Södra tar initiativ för att driva och finansiera forskning inom viktiga klimatanpassningsområden.
- För att etablera ny skog har Södra ett utvecklingsprojekt för morgondagens markberedning och planteringsmetodik, BraSatt.
- Södras forskningsstiftelse är en viktig del i framtids-satsningen.

Rådgivning

- Rådgivning och information ger skogsägaren ökade kunskaper och motivation för klimatanpassade val.
- Södra har utvecklat en utbildning om klimatanpassning av skogsbruket riktad till medlemmar.
- Skogsägarnas egna beslut, inom lagens ramar, ger ett variationsrikt skogsbruk med mindre risker.